

ΑΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι ζητούμενες λέξεις και φράσεις είναι διαρθρωτικές, ο ρόλος τους είναι να βοηθήσουν στη γλωσσική συνοχή του λόγου και κατ' επέκταση στη νοηματική αλληλουχία, στη σύνδεση των νοημάτων ανάμεσα στις περιόδους λόγου εντός της παραγράφου ή και μεταξύ των παραγράφων του Κειμένου 1.

Επιπλέον: η διαρθρωτική λέξη δηλώνει προσθήκη νοήματος και χρησιμοποιείται από τη συγγραφέα για να προσθέσει μία ακόμα αλλαγή που επιφέρει η εφηβεία στην εικόνα του νέου.

Τέλος: Δηλώνει ολοκλήρωση νοήματος και χρησιμοποιείται, για να προστεθεί το τελευταίο επιχείρημα της συγγραφέως σχετικά με τη δυσκολία αναζήτησης της εφηβικής ταυτότητας

Αδιαμφισβήτητα : Εκφράζει αδιαφιλονίκητο συμπέρασμα. Με τη χρήση του η συγγραφέας ολοκληρώνει την πορεία της σκέψης της που ξεκίνησε από την προηγούμενη παράγραφο.

Αξίζει να σημειωθεί: Η φράση δηλώνει έμφαση. Τονίζει τη σημασία της παρουσίας των φίλων και συνομηλίκων στην απόκτηση της εφηβικής ταυτότητας.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η συγγραφέας χρησιμοποιεί τα ρήματα «προσπαθεί» (δύο φορές) και «επιδιώκει». Η συγκεκριμένη λεξιλογική επιλογή τη βοηθά να αναδείξει τη δυσκολία της απόπειρας τού εφήβου να βρει την ταυτότητά του. Παράλληλα, στο συγκεκριμένο τμήμα γίνεται χρήση **πολυσύνδετου σχήματος** (Τέλος, επιδιώκει να βρει τον προσανατολισμό του σε εκπαιδευτικά/ακαδημαϊκά και επαγγελματικά θέματα, προσωπικά και σεξουαλικά θέματα και σε άλλα που αφορούν τις προτιμήσεις και τις αποφάσεις του), το οποίο τονίζει το πλήθος των επιδιώξεων από τον έφηβο. Το γραμματικό πρόσωπο που χρησιμοποιείται είναι το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο, το οποίο προσδίδει αντικειμενικότητα στο κείμενο και ικανοποιεί τον στόχο της συγγραφέως που είναι η ενημέρωση του κοινού για τη σοβαρότητα του θέματος.

Σημείωση: εκτός από το πολυσύνδετο σχήμα, υπάρχουν και άλλα που μπορεί να αναφέρει ο/η μαθητής/-τρια (π.χ. η επανάληψη του ρήματος «προσπαθεί», η μεταφορά «να βρει τον προσανατολισμό του σε εκπαιδευτικά/ακαδημαϊκά και επαγγελματικά θέματα»).

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η αντίδραση του αδελφού στο λογοτεχνικό κείμενο υπαγορεύεται από αίτια :

- **Οικογενειακά:** Σύμφωνα με τις αντιλήψεις εκείνης της εποχής ο αδελφός αποτελεί τον προστάτη της τιμής και της υπόληψης της οικογένειας (ιδιαίτερα αν λείπει ο πατέρας). Στο δημοτικό τραγούδι το «παράπτωμα» της αδελφής («*Εντύθηκε μια νέα, στα ευρωπαϊκά. Τον ερωμένο παίρνει και πάει στον καφενέ, τον καφετζή προστάζει καφέ και ναργιλέ.*») είναι ασυμβίβαστο με τα οικογενειακά ήθη μιας πολύ κλειστής κοινωνίας, τα οποία επιβάλλουν τον αποκλεισμό της γυναίκας από δραστηριότητες καθαρά αντρικές και την απομόνωσή της στο σπίτι. Η παραβίαση των αρχών αυτών επιφέρει την ποινή τής κοπέλας, προκειμένου να αποκατασταθεί η τάξη και να «ξεπλυθεί η ντροπή» με την οποία ατίμασε η κοπέλα την οικογένειά της και το σόι της («*Σηκώσου, Ευρυδίκη, να δης το μπόι σου, Που ντρόπιασες εμένα κι όλο το σόι σου!*»).
- **Κοινωνικά:** Η κοινωνία της εποχής αρνείται επίσης να δεχτεί την «εκτροπή» της γυναίκας και «απαιτεί» εμμέσως από τον αδελφό να αναλάβει τις ευθύνες του (Δύο

φίλοι τ' αδερφού της την μαρτυρήσανε.-«Τι κάθεσαι, Βαγγέλη, δεν πας στον καφενέ...να δης την αδερφή σου που πίνει ναργιλέ!»).

Αναμένουμε από το μαθητή να καταδικάσει την απάνθρωπη συμπεριφορά προς την κοπέλα, να καυτηριάσει τον κοινωνικό ρατσισμό που υφίσταται η γυναίκα την εποχή της σύνθεσης του τραγουδιού και να στηλιτεύσει τα ήθη μιας εποχής ασυμβίβαστης με την κοινωνική πρόοδο. Επίσης, μπορεί να συγκρίνει τη θέση της γυναίκας εκείνης της εποχής με την σημερινή .